

Nr 91.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avstående i visst fall av allmänna arvsfondens rätt till arv; given Stockholms slott den 29 februari 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

John Lingman.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29 februari 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden DANIELSON, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

T. f. chefen för finansdepartementet, statsrådet Lingman, anmäler fråga om avstående av allmänna arvsfondens rätt till arv och anför därvid följande.

1948 års riksdag har i skrivelse den 17 juli 1948, nr 448, bemyndigat Kungl. Maj:t att under fem år från och med budgetåret 1948/49, utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall, i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som tidigare följts vid avgörande av dylika ärenden, avstå kvarlåtenskap som tillfallit allmänna arvsfonden intill ett belopp av i varje särskilt fall 10 000 kr. I särskilda utskottets utlåtande i ärendet (nr 1), vilket av riksdagen godkändes, uttalades det önskemålet, att Kungl. Maj:t till varje lagtida riksdag skulle överlämna en sammanställning, utvisande hur bemyndigandet blivit använt. Denna sammanställning kunde lämpligen läm-

nas i samband med proposition i fråga om avstående av arvsfondens rätt till arv.

Med stöd av förenämnda bemyndigande har Kungl. Maj:t beslutat om avstående, helt eller delvis, av arv, som tillfallit allmänna arvsfonden i ett antal fall, vilka eljest jämlikt 5 kap. 3 § lagen om arv skulle ha underställts riksdagen. I anslutning till särskilda utskottets förenämnda önskemål lämnades i särskild skrivelse till 1951 års riksdag en redogörelse över de beslut Kungl. Maj:t till och med den 16 mars 1951 meddelat med stöd av bemyndigandet. En sammanställning över de beslut Kungl. Maj:t jämlikt nämnda bemyndigande meddelat under tiden från sistnämnda dag till och med denna dag torde få överlämnas till vederbörande riksdagsutskott. Endast i ett fall torde riksdagens samtycke till avstående av allmänna arvsfondens rätt erfordras, nämligen beträffande den del av kvarlåtenskapen, som tillfallit allmänna arvsfonden efter *förre skomakeriarbetaren Oskar Fredrik Åkerlöf* från Västerhaninge socken.

Förenämnde Åkerlöf, som var född den 20 mars 1902, avled den 20 maj 1948 utan att, såvitt framgår av en efter honom upprättad bouppteckning, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Åkerlöf, som varit omyndigförklarad sedan den 23 mars 1942, har på grund av sin sinnesbeskaffenhet icke varit i stånd att upprätta testamente.

Åkerlöfs moder Ida Kristina Åkerlöf, född Johansson, som avled endast sex dagar före sonen, hade genom ett den 10 april 1946 upprättat, vederbörligen bevakat testamente förordnat, att vid hennes död kvarlåtenskapen efter henne — med undantag för viss lös egendom — skulle tillfalla sonen. Vid sonens död skulle enligt testamentet vad som då återstod av kvarlåtenskapen tillfalla hennes brorsdotter Olga Andersson, född Berg, i Alingsås.

Behållningen i boet efter Ida Kristina Åkerlöf uppgick enligt bouppteckningen till 24 567 kronor 86 öre. I den efter Oskar Fredrik Åkerlöf upprättade bouppteckningen antecknades allmänna arvsfonden såsom arvinge till den del av kvarlåtenskapen, som utgjorde Oskar Fredrik Åkerlöfs laglott, samt Olga Andersson såsom universell testamentstagare. Hela behållningen i boet uppgick enligt bouppteckningen till 24 061 kronor 50 öre.

Vid ett den 25 juli 1949 förrättat arvskifte tillskiftades allmänna arvsfonden 16 200 kronor 12 öre och Olga Andersson 16 200 kronor 13 öre. Det allmänna arvsfonden tillkommande beloppet har ännu icke redovisats.

Hos Kungl. Maj:t har *Olga Andersson* anhållit, att den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen måtte avstås till henne i enlighet med vad Ida Kristina Åkerlöf i sitt testamente föreskrivit.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tillstyrkt bifall till ansökningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har anfört.

Genom det i handlingarna omförmälda, av den avlidnes förut avlidna moder Ida Kristina Åkerlöf upprättade testamentet har det uppenbarligen varit dennas avsikt att efter sonens död den behållna kvarlåtenskapen skulle tillfalla sökanden. På grund härav och med hänsyn till omständigheterna i övrigt finner ämbetet billighetsskäl tala för bifall till förevarande ansökan.

Departementschefen.

Uppenbarligen har det varit Ida Kristina Åkerlöfs avsikt att behålla kvarlåtenskapen efter sonens död skulle tillfalla Olga Andersson. Då hon avlidit före sonen, har hon icke kunnat disponera så över halva kvarlåtenskapen, utan denna har såsom laglott tillfallit sonen, vilken på grund av sin sinnesbeskaffenhet varit oförmögen att förordna om sin kvarlåtenskap. Oavsett att här icke styrkts, att Olga Andersson stått sonen, från vilken allmänna arvsfondens rätt härrör, nära, synas mig omständigheterna i fallet vara sådana att allmänna arvsfonden bör avstå sin rätt till förmån för Olga Andersson. Avdrag synes dock böra göras för den kvarlåtenskaps- och arvsskatt, som hon hade haft att betala, därest hon erhållit ifrågavarande del av kvarlåtenskapen genom testamente från den avlidne. Jag förordar sålunda att till Olga Andersson avstås ett till 13 000 kronor avrundat belopp. Riksdagens medgivande härtill bör utverkas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter förre skomakeriarbetaren Oskar Fredrik Åkerlöf från Västerhaninge socken må avstås ett belopp av 13 000 kronor till Olga Andersson, född Bergh, från Alingsås.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik Berggren.